

Mødet den 21. Novbr. 1929.

Fraværende: Aage Jensen.

1. (J. Nr. 519—1929). Skrivelse fra Købstadfor-
eningen om, at eventuelle Forslag til Dagsordenen
for Købstadmødet i Januar Maaned skal indsendes
inden 10. December.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 528—1929). Indstilling fra Udvalget til
Forberedelse af Oprettelse af et nyt Folkebibliotek.

Følgende Indstilling forelaa:

»Efter at Byraadet i Skrivelse af 26. Oktober 1928 havde meddelt, at det havde vedtaget at stille en passende Grund paa den nordre Del af den nedrevne Aarhus Mølles Arealer til Raadighed for Folkebiblioteket, har Biblioteksudvalget arbejdet videre med Sagen, og et Underudvalg har udarbejdet en Indstilling, der vedlægges, og hvortil man tillader sig at henvise.

Udvalget har dernæst ladet Stadsarkitekten udarbejde forskellige skitserede Grundplaner over en Folkebiblioteksbygning og dennes Beliggenhed, og efter at disse Skitser har været behandlet i et Møde den 16. d. M., er Udvalget enigt om at anse den hoslagte med Nr. IV betegnede Skitse som den formaalstjenligste,

hvorfor Udvalget tillader sig at indstille, at Byraadet godkender, at der opføres et kommunalt Folkebibliotek — der tillige kan være Centralbibliotek for Aarhus Amt — paa den af Byraadet anviste Plads med Beliggenhed og Indretning som i fornævnte Skitse angivet.

Man skal endvidere tillade sig at indstille, at der gives Udvalget Bemyndigelse til at lade udarbejde udførlige Tegninger snarest muligt.«

Fra Udvalget forelaa følgende Beretning:

»Indstilling vedrørende et nyt

Folkebibliotek i Aarhus.

Aarhus, som nu staar overfor den Opgave at skulle skabe et tidssvarende Folkebiblioteksvæsen, er en af de danske Byer, som hidtil har været længst tilbage paa dette Omraade. Medens saa at sige alle Købstæder, baade større og mindre, i Løbet af de sidste 10 – 15 Aar har faaet store og smukke, velindrettede Folkebiblioteker efter engelsk-amerikansk Mønster, har Aarhus maattet nøjes med sit gamle Folkebibliotek paa Vestergade, oprettet i 1860erne og stadig staaende paa nogenlunde samme Standpunkt: væsentlig virkende som »Almuebibliotek«, beregnet paa at stille den mest primitive Roman-Hunger.

Grunden til, at man først nu gør Alvor af en Reorganisation, ligger deri, at man har slaaet sig til Ro med, at Statsbiblioteket jo laa i Aarhus og i nogen Udstrækning kunde erstatte et Folkebibliotek. Kommunen har derfor ogsaa ved særlig Bevilling muliggjort, at Statsbibliotekets Læsesal og Udlaan kunde holdes aaben visse Aftentimer fortrinsvis til Gavn for Byens Befolkning. Men denne Ordning har alligevel kun i ringe Grad kunnet virke som Erstatning.

Dels er Statsbiblioteket ikke et Folkebibliotek — det udlaaner saaledes ikke dansk Skønlitteratur — dels er det ikke, og kan det ikke være indrettet efter Folkebiblioteksprincipper, fordi hele dets Organisation er anderledes, og dets Hovedopgaver ligger paa andre Omraader, som stiller andre Krav. Statsbiblioteket maa ligesom de øvrige videnskabelige Biblioteker foretage sine udenlandske Boganskaffelser ud fra faglige Hensyn. Det maa anskaffe den indenfor hvert enkelt Fag vægtigste og vigtigste Litteratur. Dertil kommer, at den nu oprettede Universitetsundervisning mere og mere vil lægge Beslag paa Statsbiblioteket og stille Krav, hvis Opfyldelse ikke kan forenes med en folkelig Virksomhed.

Kravet om et moderne Folkebibliotek i Aarhus har derfor vokset sig stærkere og stærkere Aar for Aar, og Udvalget har været enigt om, at der bør arbejdes hen imod et virkeligt Centralsted for alt folkeoplysende og folkeopdragende Arbejde i Byen. Folkebiblioteket har i det moderne Samfund en Mængde Opgaver at social og pædagogisk Art. Det skal ikke alene være et Sted, hvor man i ledige Stunder kan gaa hen og hente Adspredelse, men det skal i første Række være Stedet, hvor Købmanden og Haandværkeren, Industrimanden og Arbejderen kan faa de praktiske Oplysninger, han har Brug for i det daglige Liv.

Det skal have den Litteratur, som har størst Betydning for den almindelige Oplysning, de Bøger, som kan orientere i de sociale og aandelige Strømninger, der er fremme i Tiden. Og ved Foredragssale og Studiekredsværelser skal Folkebiblioteket tillige være Hjemsted for det

Oplysningsarbejde, der ved en heldig Kombination af Foredragsvirksomhed og Studiekredsens særlige Form for Undervisning i saa høj Grad har vist sig egnet til at bringe de aandelige Værdier ud i videre Kredse.

Et Folkebibliotek som her skitseret vil først og fremmest være et Bibliotek for Aarhus By; men Udvalget er enigt om at betone, at det tillige bør fungere som Centralbibliotek for Aarhus Amt, idet man skal fremhæve de økonomiske Fordele, som derved opnaas gennem Statens Tilskud iflg. Biblioteksloven af $\frac{1}{5}$ 1923. Dertil kommer ogsaa, hvad andetsteds er fremhævet, at Aarhus Amt er det Amt, der staar længst tilbage i biblioteksmæssig Henseende, saaledes at det ogsaa af den Grund vil melde sig som et selvfølgeligt Krav, at det Bibliotek, der bygges, bliver et Centralbibliotek. Centralbiblioteksvirksomheden vil indgaa som et naturligt Led i de almindelige Udlaan og kan ikke antages i særlig Grad at ville influere paa Bibliotekets Betjening i Aarhus By. Det skal her fremhæves, at et Centralbibliotek udlaaner Faglitteratur gratis til Amtets Biblioteker; derimod udlaanes ikke Skønlitteratur gratis. Det er dog af Bibliotekstilsynet paapeget, at det af flere Grunde vilde være naturligt, at visse af de ved Aarhus beliggende større Landsbykommuner ogsaa laante Skønlitteratur i større Udstrækning, idet disse Kommuner saa maatte yde et særligt Tilskud til Centralbiblioteket. Det har ikke været Udvalgets Opgave at tage Stilling til disse Detailspørgsmaal, men de giver Anledning til at gøre opmærksom paa, at der paa et eller andet Tidspunkt maa optages særlige Forhandlinger med Amt og Sogne, altsaa bl. a.

for at klargøre hvilke Tilskud, der fra den Side kan regnes til Driften. Naar ogsaa Amtet nævnes her, er det under Hensyn til, at det er almindeligt, at der af de paagældende Amdsraad ydes et Tilskud til Driften, et Tilskud, der gerne ligger fra 2—4000 Kr. aarligt. Tilskudene gives til Driften, idet det formentlig vil være i høj Grad upraktisk at basere et Folke- og Centralbibliotek paa noget Ejendomsfællesskab.

Det er ud fra foranstaaende Hovedbetragtninger om et Folkebibliotek for Aarhus By og et Centralbibliotek for Aarhus Amt, at Forretningsudvalget har arbejdet. Der melder sig imidlertid ogsaa andre biblioteksmæssige Spørgsmaal, som det vil blive nødvendigt at tage op til Behandling før eller senere. Disse særlige Spørgsmaal, der bl. a. omfatter Filialspørgsmaalet, vil blive behandlet nedenfor, hvor ogsaa vil blive omtalt Udvalgets Stilling til Spørgsmaalet om at bygge en Fællesbygning for Folkebiblioteket og Naturhistorisk Museum.

Udvalgets Opgave er iøvrigt i et Møde i Hovedudvalget den 9. Oktober 1928 blevet formuleret saaledes, at der skulde foranstaltes en Indsamling blandt Borgerne for derigennem at støtte og fremme Sagen. Udvalget skulde derhos have til Opgave at forhandle med Statens Bibliotekstilsyn og i det hele taget nærmere at forberede Sagen. Jfr. iøvrigt om Udvalgets videre Opgave nedenfor.

Udvalget har holdt flere Møder, derunder et Møde med Statens Bibliotekstilsyn samt Møder med Bestyrelsen for Naturhistorisk Museum.

I n d s a m l i n g e n .

Udvalget har ladet udarbejde en Pjece om Folkebiblioteksforholdene i Aarhus, og denne

Pjece er med særskilt Skrivelse og et Opraab udsendt til Foreninger og Institutioner samt enkelte Borgere med Anmodning om at støtte Sagen med et Bidrag. Opraabet om Støtte har ligeledes flere Gange været trykt i Dagbladene. Endvidere er ved forskellige Artikler i Dagbladene Drøftelsen af Folkebibliotekssagen til Stadighed vedligeholdt, idet man samtidig har klarlagt hele Folkebiblioteksspørgsmaalet for den store Befolkning.

Indsamlingen har kun givet et saare ringe Beløb. Dette har ikke været overraskende for Udvalget, idet andre Indsamlinger har været en meget stor Hindring for, at denne Indsamling kunde give noget virkeligt Resultat. Man var paa Forhaand klar over, at navnlig Indsamlingen til Universitetet vilde svække en Indsamling til et Folkebibliotek i meget høj Grad. Det har vist sig næsten umuligt at interessere de Personer, Foreninger eller Virksomheder, der særlig har kastet sig over Universitetssagen, for Folkebibliotekssagen, saaledes at den pekuniære Støtte, man under andre Forhold sikkert har kunnet regne med, ganske er udeblevet.

Men ogsaa andre Indsamlinger har været i Gang samtidig med Indsamlingen til Folkebiblioteket. Der skal blot nævnes Indsamlingen til Mindepark, Dagghjem til Arbejdsløse, Kræftens Bekæmpelse, K. F. U. K. og de mange Indsamlinger paa Grund af den haarde Vinter og andre Indsamlinger. Disse forskellige Indsamlinger til forskellige udmærkede Formaal, og ofte til Formaal, der ligger mere lige for, har naturligt bevirket, at Indsamlingen til Folkebiblioteket er trængt i Baggrunden.

Indsamlingsspørgsmaalet er imidlertid ikke

uddebatteret, forsaavidt man ønsker at sætte sædvanlige Indsamlingsmetoder i Virksomhed. Men Udvalget ønsker her at betone, at det, som nedsat af Aarhus Byraad, ikke har fundet det stemmende med et saadant Udvalgs sædvanlige Arbejdsmetoder at vifte alt for meget med Klingbeutelen. Dertil kommer ogsaa, at det formentlig tilstrækkeligt tydeligt af Aarhus Byraad er tilkendegivet, at Aarhus Byraad nu vil løse Folkebiblioteksspørgsmaalet, hvad enten Indsamlingen giver det ene eller det andet Resultat, saaledes at der af den Grund for mange ikke vil være nogen særlig Anledning til at give et Bidrag til Folkebiblioteket.

Udvalget skal ganske henstille, hvorvidt der maatte være Anledning til at foretage videre i Indsamlingsspørgsmaalet. Dette Spørgsmaal egner sig iøvrigt ogsaa særligt til mundtlig Drøftelse.

Folkebiblioteksbygningen m. v.

Efter at det i Hovedudvalgets Møde den 9. Oktober 1928 var vedtaget at indsende en Anmodning til Byraadet om at faa anvist en Grund til Folkebiblioteket, blev en saadan Anmodning indsendt den 13. Oktober, og Byraadet svarede i Skrivelse af 26. Oktober, at det i sit Møde den 25. Oktober havde vedtaget at stille en passende Grund paa den nordre Del af den nedrevne Aarhus Mølles Arealer til Raadighed under den Forudsætning, at der »her opføres en Bygning, der kan afgive Rum baade for Biblioteket og det Naturhistoriske Museum«. Det blev derfor henstillet til Udvalget, naar Sagen var saa vidt fremskreden, at Byggeplanen kunde drøftes, at sætte sig i Forbindelse med Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse

for i Forening med dette at forelægge Byraadet Forslag til Bygningens Beliggenhed.

Med denne Skrivelse var det Naturhistoriske Museum draget med ind i Drøftelserne.

Udvalget havde nu ogsaa ventet, at Grunden vilde blive anvist i den saakaldte Møllepark, men efter at man havde faaet at vide, at det var Meningen at lægge Biblioteket op imod nogle Gavle i Parkens allernordligste Del, blev man noget betænkelig. Den Grund var der ingen, der havde tænkt paa.

Udvalget maa ud fra rent saglige Betragtninger mene, at den anviste Grund er uheldig allerede under Hensyn til de bagved eller ved Siden af den paatænkte Biblioteksbygning værende Gavle, der let vil komme til at holde det for et Bibliotek saa ubetinget nødvendige Dagslys ude. Der melder sig ogsaa mange andre Betragtninger her, men Udvalget finder ikke Anledning til en nærmere Drøftelse af Grundens Beliggenhed, da der i Virkeligheden er almindelig Enighed om, at den paatænkte Beliggenhed er uheldig, ligesom der formentlig kan forventes en fornyet Drøftelse af Grundens Beliggenhed i Forbindelse med Anvisning af en anden Grund.

Udvalget skal blot paapege, at Biblioteket ubetinget vilde faa den i alle Henseender bedste Beliggenhed, hvis det blev lagt omtrent midt i Mølleparken, og man skal blot bemærke, at Testamentet fra den tidligere Ejer af Grunden, Weiss, ikke indeholder noget, der kan forhindre en Opførelse af et Bibliotek nævnte Sted. Ifølge nævnte Testamente hører et Bibliotek netop til de Bygninger, der maa opføres paa Grunden.

Med Hensyn til Udvalgets Drøftelser af Bygningerne m. v. skal det bemærkes, at Ud-

valget har været en Del hindret i at føre Drøftelsen til Bunds ved, at Udvalgets Medlemmer ikke har haft Lejlighed til at se de mest moderne Folkebiblioteker herhjemme og i Udlandet. For dem, der senere kommer til at beskæftige sig med Sagen, vil det være absolut nødvendigt, at der gives Lejlighed til paa en eller anden Maade nøje at besigtige en Del moderne Folkebiblioteker herhjemme og i Udlandet. En Folkebiblioteksbygning er saa særpræget, og Folkebibliotekssagen er i saa rivende Udvikling, at man kun ved Selvsyn er i Stand til fuldt ud at klargøre sig de herhenhørende Spørgsmaal. De anførte Bemærkninger gælder iøvrigt ogsaa i særlig Grad den Arkitekt, der skal beskæftige sig med Sagen, hvem det saa bliver, idet der for ham vil komme til at foreligge Opgaver, som han rimeligvis aldrig tidligere har beskæftiget sig med, og ved at benytte de Erfaringer, man har andetsteds fra i Forbindelse med en selvstændig Skaberevne, vil det være muligt for Arkitekten indenfor de givne Rammer at skabe en Bygning uden Sidestykke i Danmark indenfor dette specielle Omraade.

Det skal nu straks bemærkes, at hvad Udvalget i det følgende anfører m. H. t. Beregninger over Bygningen, dens Økonomi m. v. er omtrentlige, og hovedsagelig bygger paa Udvalgets Forhandlinger med Bibliotekstilsynet.

Det skal endvidere bemærkes, at det ikke uden videre lader sig gøre at drage direkte Sammenligninger med andre Byer m. H. t. Beregninger o. l., da der ikke i Øjeblikket findes og ikke i den nærmeste Fremtid kan ventes opført nogen Bygning, der vil kunne sidestilles

med en kommende Folkebiblioteksbygning i Aarhus. Det følger allerede af, at der er Tale om at opføre en Biblioteksbygning i Landets næststørste By, og i en By, hvor der ikke tidligere har været nogen Folkebiblioteksbygning. En anden Sag er, at de Erfaringer, man har indhøstet andre Steder, nu kan anvendes her, ligesom en Mængde Detailspørgsmaal har fundet deres Løsning i Tidens Løb til Anvendelse andetsteds.

Udvalget er herefter enigt om følgende Bemærkninger, der maa betragtes som en foreløbig Indstilling og Beretning angaaende en Folkebiblioteksbygning i Aarhus, og hvad dertil hører.

Folkebiblioteksbygningen bør indeholde:

En Læsesal for Voksne (ikke med Aviser). Der maa antagelig regnes med 100 Siddepladser, d. v. s. ca. 200 m² Gulvflade. Til Sammenligning tjener, at Læsesalen i Statsbiblioteket ogsaa indeholder ca. 100 Siddepladser.

En Afdeling bør særlig være forbeholdt Læsning af Tidsskrifter, og saaledes at der hertil regnes med 20 Siddepladser eller ca. 40 m².

Avislæsesal.

Det er ikke Meningen at gøre et Folkebibliotek til en Varmestue med Avislæsning, men Aviser maa der være. For at forhindre »Varmestuen« maa man indføre staaende Avislæsning med Aviserne paa Stang eller lignende. Da Aviser laver Spektakel, maa der være en særlig Avislæsesal, der kan beregnes til 30 Pultpladser eller ca. 60 m² Gulvflade. I denne Avislæsesal findes ogsaa underholdende Tidsskrifter.

Læsesal for Børn.

Skolernes Børnebiblioteker overflødiggor aldeles ikke en Læsesal for Børn. Tvertimod. Der findes jo ikke saadanne Læsesale paa Skolerne. En anden Sag er, at det bliver nødvendigt at tage hele Skolebiblioteksspørgmaalet op til Behandling i Sammenhæng med Folkebibliotekssagens Løsning. Der maa blive Tale om et særligt Samarbejde. Det ligger imidlertid udenfor Udvalgets Opgave nærmere at udtale sig paa dette Punkt. Spørgsmaalet er meget omfattende og staar ogsaa i Forbindelse med Spørgsmaalet om at knytte den Ungdom, der har forladt Skolen, til de offentlige Biblioteker, og lære den at arbejde med Bogen som Hjælpe-middel og Værktøj.

En Læsesal for Børn kan beregnes til 100 Siddepladser eller ca. 150 m² Gulvflade.

Yderligere Detailspørgsmaal, f. Eks. en eventuel Deling af Læsestuen under Hensyn til Børnenes Alder, har Udvalget foreløbig ikke beskæftiget sig nærmere med.

Udlaanet.

Der kan regnes med et Udlaanslokale paa mindst 250 m². I et saadant Lokale kan der formentlig være ca. 20000 Bind.

Spørgsmaalet om Hyldernes Anbringelse i Udlaansrummet er af stor Betydning og har givet Anledning til megen Drøftelse i Fagkredse.

Magasiner.

Der maa regnes med et Magasin, der kan rumme ca. 5000 Bind. Et Magasin kræver meget Dagslys. Det lægges almindeligvis i en Kælderetage, men man er andre Stedar gaaet over til at lægge det i Stueetagen. Her opstaar ogsaa en hel Del Detailspørgsmaal med Hensyn

til Hyldernes Anbringelse og Adgangen fra Udlaansrum til Magasin. Der maa regnes med mindst 200 m².

F o r e d r a g s s a l.

Der tænkes en mindre Sal, der kan rumme 2—300 Mennesker. Salen skal være fuldt moderne udstyret med Kino- og Lysbilledapparat. Salen tænkes benyttet til alt folkeoplysende Arbejde og maa være udstyret saa intimt som muligt for at faa det sædvanlige uhyggelige Præg fjernet. Der maa regnes med ca. 180 m².

S t u d i e k r e d s v æ r e l s e r.

Der findes i Øjeblikket ikke saadanne Værelser her i Aarhus, altsaa Værelser, der er beregnede til egentlig Studiekredsarbejde. Alene Arbejdernes Oplysningsudvalg har sidste Vinter haft 21 Studiekredse i Gang, der har holdt Møde i forskellige hel- eller halvoffentlige Kontorlokaler, i forskellige Hjem samt i Skolelokaler. Der maa kunne regnes med mindst 6 mindre og 2 større Værelser til dette Brug.

De nævnte Lokaler og Værelser danner Grundelementerne i Bygningen.

Endvidere kommer saa:

Kontorlokaler, Pakrum, Frokostrum for Personalet, Arbejdsrum for samme, Garderober, Værksted, Toiletter, Portnerbolig m. v.

Under Hensyn til alt, hvad der saaledes nu er anført om de forskellige Lokaler og deres Rumforhold m. v. har man herefter regnet med en Bygning med Kælder, Stueetage og 1. Sal samt Tagetage.

Der kan ogsaa opstilles følgende Oversigt:

K æ l d e r.

Magasiner, Pakrum, Værksteder.

S t u e e t a g e n .

Udlaan	250 m ²
Læsesal for Voksne	200 »
Tidsskriftafdeling	40 »
Avislæsesal	60 »
Kontorer m. v.	50 »

1. S a l.

Børnelæsesal	150 m ²
Studiekredsværelser	220 »
Foredragssal	180 »
Kontorlokaler m. v.	50 »

T a g e t a g e n .

Bolig for Portner, Reserveværelser til Studiekredse m. v.

D e ø k o n o m i s k e F o r h o l d .

Her maa Udvalget bevæge sig med den allerstørste Forsigtighed og kan kun indlade sig paa at referere de Tal, der er fremsatte af Statens Bibliotekstilsyn.

Bygningen med de fornævnte Lokaler ca. 225000 Kr.

Inventar ca. 40000 Kr.

Bøger: Der regnes med, at Biblioteket begynder med 15000 Bind, der med Indbinding sættes til 100000 Kr. Der bliver her Tale om særlige Forhandlinger med Statsbiblioteket, som vides at være villig til at afgive saa mange Bøger, som kan undværes af de for særlig Bevilling indkøbte Dubletter af populær oplysende dansk Litteratur, som tidligere har været anvendt i Vandrebogsamlinger og i det folkelige Biblioteksarbejde, som Statsbiblioteket hidtil har maattet varetage overfor Aarhus, ligesom man mener at kunne forvente Undervisningsministeriets Samtykke til en saadan Overdra-

gelse fra Staten til Kommunen, i hvert Fald som Ækvivalent for en Del af Statens Oprettelsestilskud i Henhold til Bibliotekslovens § 2.

Fra det gamle »Folkebibliotek« i Vester-gade vil ogsaa kunne afgives en Del Bøger. Aarhus Biblioteksforening raader endvidere over 5—6000 Kr. til Indkøb af Bøger til det nye Folkebibliotek. Fra Private maa ogsaa kunne forventes en Del Bøger.

Der maa her være Anledning til at bemærke, at der efter Biblioteksloven intet Tilskud ydes af Staten til Bygningens Opførelse. Derimod yder Staten Tilskud til Inventar og Bøger.

Der er foran regnet med ialt ca. 140000 Kr. til disse sidste Poster. Tilsynet har opstillet følgende Fordeling efter de i Øjeblikket gældende Fordelingsregler:

Staten 35000 Kr.

Kommunen... 105000 Kr.

Det siger sig selv, at der vil blive Tale om mange Forhandlinger med Tilsynet, men der vil særlig med Hensyn til Statstilskudet blive Tale om Forhandling, da Statens Tilskud formentlig maa fordeles over en Aarrække.

Personalets Størrelse, Lønninger og det aarlige Driftsbudget.

Personalets Størrelse.

Tilsynet har foreslaaet eller antydnet, uden at Udvalget kan udtale sig nærmere desangaaende:

1 Bibliotekar,

1 Underbibliotekar,

4 Assistenten.

Personalets Lønninger og det aarlige Budget. Tilsynet har opstillet følgende Budget:

Udgift:

Bibliotekaren (Slutløn ?).....	8200	Kr.
Underbibliotekaren (Begyndelsesløn?)	4400	»
4 Assistenten à 3000 Kr. Begynd.-Løn	12000	»
Boganskaffelser og Indbinding.....	35000	»
Lys, Varme og Rengøring.....	8000	»
Halvdelen af Løn til Pedel, tillige		
Fyrbøder	1500	»
Andre Udgifter.....	10000	»
Forrentning, Vedligeholdelse.....	16000	»
	<u>Ialt Udgift...</u>	<u>95100 Kr.</u>

Indtægt:

Indskrivningsgebyrer — 10 Øre pr.		
Laaner. Salg af Kataloger, Til-		
skud fra Amt og Kommaner..	10000	Kr.
Statens aarlige Tilskud	30000	»
	<u>Ialt Indtægt...</u>	<u>40000 »</u>

Herefter til Rest 55100 Kr. til Dækning af Aarhus Kommune.

Udvalget skal foreløbig fremsætte følgende Bemærkninger til foranstaaende:

I det nævnte Beløb fragaar for det første Byens aarlige Tilskud til Folkebiblioteket, 4000 Kr., og eventuelt helt eller delvis de 8000 Kr., som i Øjeblikket af Byen er bevilget Statsbiblioteket, idet en nærmere Forhandling herom dog formentlig til sin Tid maatte være ønskelig.

Statens aarlige Tilskud skal ydes efter en særlig Bestemmelse i Biblioteksloven, der giver Hjemmel til paa de aarlige Finanslove til enkelte Biblioteker at fastsætte et større Tilskud end Lovens sædvanlige. Der vil derfor ogsaa her være særlige Forhandlinger at føre.

Der vil selvfølgelig være et meget stort Arbejde forbundet med Indkøb af Bøger, Katalogi-

sering og med den tekniske Indretning af Biblioteket m. v. Det vil derfor være ubetinget nødvendigt, at man mindst 1 Aar før Bibliotekets Aabning ansætter Bibliotekaren og en Del af hans Medhjælp. Bibliotekaren vil endvidere naturligt komme til at repræsentere Sagkundskaben under de mange Forhandlinger, der skal føres, inden Biblioteket aabnes, og det vil iøvrigt være rimeligt, at en hel Del Forhandlinger selvstændigt føres af ham, der ogsaa vil komme til at beskæftige sig med en hel Del Spørgsmaal udover de særlige Spørgsmaal, der allerede er nævnt i det foregaaende.

Forholdet er nemlig det, at der for Tiden herhjemme drøftes forskellige Nydannelser indenfor Folkebiblioteksvæsenet, der ogsaa har givet Anledning til Drøftelser indenfor Udvalget. Uden at man paa nogen Maade kan eller vil tage Standpunkt til disse særlige Spørgsmaal, finder man dog Anledning til at omtale dem, idet man her til nærmere Belysning refererer fra et Forhandlingsmøde med Tilsynet:

Biblioteket som Studiekredsbibliotek.

»Døssing bemærkede, at der var Forslag fremme om Oprettelse af et Studiekredsbibliotek for hele Landet, og det var Meningen, at det skulde anbringes paa Statsbiblioteket. Der vilde dog intet være i Vejen for, at det kunde anbringes i Folkebiblioteket. Skulde Staten overhovedet være med til denne Opgave, vilde det være naturligt, at Aarhus kom paa Tale.«

Biblioteket som Overcentral.

»Døssing bemærkede, at der her altsaa var Tale om paa eet Sted at have en Bogbestand

fælles for flere Biblioteker, og de Bøger, der blev Tale om, var navnlig den udenlandske Litteratur samt de praktiske Fag. Det var klart, at Problemet maatte drøftes, men Spørgsmaalet om en saadan Overcentral var ikke aktuelt nu. I Øjeblikket fungerer Statsbiblioteket som Overcentral og kunde vedblive dermed, indtil der opstod et andet Spørgsmaal, nemlig om Statsbiblioteket skulde være Universitetsbibliotek. Hvordan dette sidste Spørgsmaal skulde løses, var uvist. Iøvrigt var der ikke her Tale om en kommunal Opgave. Det maatte være en Statsopgave, der krævede Særbeviilling fra Staten. Det anførte var Ministeriets Synspunkt.«

Udvalget har ogsaa drøftet

Biblioteksfilialer.

Udvalget maa mene, at man ikke, naar nu Biblioteksforholdene i Aarhus skal løses paa forsvarlig Maade, kommer uden om Filialspørgsmaalet straks i første Omgang. Den første Filial bør anbringes i nordre Bydel. Ved foranstaaende Beregninger er Filialerne ikke taget med. En Filial er af Tilsynet anslaaet at kunne drives for 16000 Kr. aarligt. Udvalget har iøvrigt foreløbig ikke drøftet Enkeltheder.

Forhandlinger med Bestyrelsen for Naturhistorisk Museum.

Som allerede omtalt blev Naturhistorisk Museum inddraget i Drøftelserne i Anledning af Aarhus Byraads Skrivelse af 26. Oktober om Grunden.

Ved Skrivelse af 27. November 1928 fra Aarhus Byraad til Bestyrelsen for Naturhistorisk

Museum blev denne Bestyrelse anmodet om at samarbejde med Biblioteksudvalget ved Forretningsudvalget til nærmere Drøftelse af de herhen hørende Spørgsmaal og for til sin Tid at kunne afgive en Indstilling i Sagen.

Udvalget har derefter holdt Møder med nævnte Bestyrelse, hvor forskellige Spørgsmaal er bleven drøftet med Henblik paa en Fællesbygning.

Udvalget ønsker at udtale, at man intet har imod, at der bliver en Fællesbygning for Folkebibliotek og det Naturhistoriske Museum, dog saaledes at hver Institution bevarer sin Selvstændighed iøvrigt. Hvorvidt det overhovedet under Hensyn til Universitetsinteresser er muligt at forene de to Institutioner i en Fællesbygning, er det ikke Udvalgets Opgave at udtale sig om.

Noget nærmere mener Udvalget ikke i Øjeblikket at kunne udtale om dette Spørgsmaal. Det maa dog betones, at der formentlig snarest bør træffes en endelig Afgørelse i Spørgsmaalet om en Fællesbygning.«

Fra Stadsarkitekten forelaa forskellige Skitser, af hvilke Udvalget anbefaler følgende Skitsefor-slag IV:

»Bygningen er tænkt anbragt i Mølleparkens nordlige Ende og indarbejdet i den af Stads-gartneren udarbejdede Haveplan, saaledes at denne ikke mister sin Karakter. Bygningen indeholder alle de Rum, der er forlangt af Udvalget, har gode Bilokaler og store Udvidelsesmuligheder saavel mod Øst som mod Vest. Bekostningen til denne Bygning vil andrage ca. 310000 Kr.«

B o r g m e s t e r e n mindede om, at der i 1928 blev nedsat et Udvalg til at overveje og fremkomme med Forslag til et nyt Folkebibliotek. Udvalget bestod af 5 Byraadsmedlemmer og 4 udenfor Byraadet. Der blev af Byraadet stillet en Grund til Raadighed i Mølleparkens nordre Side, Nord for en eventuel Forlængelse af Museumsgade, Taleren præsenterede Grunden for Udvalget, men dette havde mange Betænkeligheder ved den, idet man mente, at Bygningen vilde blive fugtig og mørk. Taleren spurgte saa, om Udvalget kunde tænke sig en Grund vinkelret paa Vigenshus og Museumsgades Forlængelse, men det kunde Udvalget heller ikke tiltræde. Taleren havde saa ladet undersøge, om der var Plads til et Folkebibliotek paa Bispetoften Øst for Tinghuset; der blev lavet et Udkast til en Bygning der, og den kunde nok faa Plads; men samtidig vilde man spærre Muligheden for en Udvidelse af Tinghuset og Indretning af en fremtidig Politistation paa dette Sted; derfor kunde Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse ikke tiltræde den Tanke. Stadsarkitekten udarbejdede ogsaa Skitser angaaende en Bygning i Mølleparken, for selvfølgelig kunde man sagtens bygge saaledes, at der ikke blev Fare for Fugt, og tilmed vilde der jo blive Varmeapparat i Bygningen. Det var ikke noget lille Byggeforetagende, der var Tale om; der blev 4 Etager, nemlig Kælder, Stue, 1. Sal og Tagetage, og det samlede Areal i alle Etager udgjorde 2574 m², men efter Byens Størrelse kunde den næppe være mindre. Den var tillige planlagt saaledes, at der var Mulighed for Udvidelse; det skyldte man Fremtiden, naar man rejste en saadan Bygning. Der var blandt andet paatænkt 8 Værelser til Studiekredse, hvilket maaske kunde synes rige-

ligt, men efter den Maade, hvorpaa Livet formede sig i Nutiden, var det næppe for meget. Udvalget var enigt om at anbefale Byraadet at godkende disse Skitser for Grundplanerne; man havde ikke villet gaa videre, før denne Godkendelse forelaa, og naar det var sket, vilde man lade Arkitekten gaa i Gang med at udarbejde Facaderne til Bygningen. Udgiften var kalkuleret til godt 300000 Kr., men den Side af Sagen saavel som Fremskaffelse af Pengene, forelaa ikke nu, her drejede det sig kun om Godkendelse af Grundplanerne. Taleren havde paa en Maade hellere set, at Bygningen kom til at ligge ved Vesterallé vinkelret paa Vigenshus, men det kunde ikke nægtes, at som den nu var foreslaaet liggende midt i Parken, passede den godt til Omgivelserne, og det hele blev smukkere end ved at lægge den i et Hjørne af Parken.

H. P. Christensen kunde anbefale at at slutte sig til den foreliggende Plan IV og var glad ved, at der nu var Udsigt til snart at faa rejst det Folkebibliotek, som i flere Aar havde været under Ventilation. Taleren vilde samtidig henstille, at Byraadet bringer det nedsatte Udvalg en Tak for dets Arbejde, som nu maatte være afsluttet; nu var der jo Tale om Opførelse af selve Bygningen, og det burde være et Udvalg af Byraadsmedlemmer alene, der kom til at forestaa dette Arbejde. Taleren vilde derfor foreslaa, at Byraadet vedtager at nedsætte et saadant Udvalg paa 5 Medlemmer, og det kunde da senere blive valgt af Byraadet.

J. Chr. Møller kunde tiltræde H. P. Christensens Forslag om at nedsætte et Byraadsudvalg og havde heller ikke noget imod den foreslaaede Plads for Bygningen. Derimod vilde Taleren

meget henstille, at der udskrives en Arkitekt-konkurrence, for det var næppe heldigt, at den samme Arkitekt tegnede Facader til alle Byens offentlige Bygninger. Man vilde gerne have saa smukke Bygninger som muligt, og ikke mindst denne, men selv om Stadsarkitekten var nok saa dygtig, blev der altid noget ensartet over Byggeriet, hvis han skulde tegne det hele. Men det Spørgsmaal kunde jo drøftes af det Udvalg, der blev nedsat.

B o r g m e s t e r e n spurgte, hvilke offentlige Bygninger Stadsarkitekten havde tegnet.

J. C h r. M ø l l e r svarede, at det var ikke saa faa, og det var vel ogsaa Meningen at lade ham udarbejde Tegninger til et nyt Hospital, skønt der fandtes andre Arkitekter med større Erfaring paa dette Omraade.

B o r g m e s t e r e n vidste ikke af, at Stadsarkitekten havde afleveret Tegninger til en eneste offentlig Bygning i Byen; derimod havde han rettet en Del af det, som andre Arkitekter havde lavet, hvorved man havde faaet mange pæne Facader.

R a s m u s R a s m u s s e n kunde ikke se, at Stadsarkitektens Rettelse af Facaderne var nogen Fordel, og f. Eks. det store Byggeri i den sydlige Del af Byen blev af den Grund altfor ensformigt. Nu havde man ikke engang Lov til selv at tage en Arkitekt og lade ham udarbejde Facader til sine Bygninger, men man fik en Rettesnor fra Stadsarkitekten, der skulde følges. Taleren vilde meget anbefale, at man til denne Bygning udskrifer en Arkitektkonkurrence for at faa noget virkelig pænt frem, og Byen havde mange dygtige Arkitekter, som Kommunen godt havde kunnet bruge tidligere.

Borgmesteren var klar over, at Hr. Rasmussen var fornærmet over den Fremgangsmaade, som Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse brugte angaaende Byggeriet; men Udvalget var enigt derom, saa Hr. Rasmussen kunde ogsaa henholde sig til sine to Partifæller i Udvalget.

Plan IV godkendtes. Det vedtoges tillige, at Byraadet hermed betragter det nedsatte Udvalgs Arbejde som endt, og at Sagen overgaar til et Byraadsudvalg paa 5 Medlemmer.

3. (J. Nr. 529—1929). Indstilling fra Forskønnelsesudvalget med **Planer til Anlæg af Mølleparken.**

Fra Stadsgartneren forelaa følgende Forslag:

»Idet Plan til Omlægning og Udvidelse af Mølleparken hermed fremsendes, skal jeg dertil knytte følgende Bemærkninger:

Som Midtpunkt i den nye Park, der indtil en Linie i Flugt med Museumsgades Sydside vil faa et samlet Areal af ca. 11000 m², er foreslaaet et større Springvandsbassin, hvori den af Ny Carlsbergfondet skænkede Bronze-gruppe, modelleret af Billedhugger Bjerg, vil kunne anbringes.

Springvandsbassinet er efter Aftale med Billedhuggeren rundt og skal forsynes med 6 lodret springende Straaler. Vandet til disse vil kunne skaffes fra Aaen, hvorfra det vil kunne pumpes med en i Jorden anbragt elektrisk Pumpe, der samtidig vil kunne trykke Vandet i Straalerne op i den fornødne Højde. Et Kvantum af 1000 Liter pr. Minut vil formentlig være tilstrækkelig, og den dertil paakrævede Elektricitet vil koste ca. 20 Øre pr. Time.

Den omkring Bassinet foreslaaede Plads er efter Aftale med Billedhuggeren sekskantet

af Hensyn til Statuens Komposition, og Pladsen tænkes belagt med Fliser, hvori tre større Blomsterpartier.

Parken er iøvrigt, som det vil fremgaa af Planen, projekteret med en rig Anvendelse af Blomster i en regelmæssig Del, der ved Hække er knyttet sammen med Springvandspartiet, og hvori der vil være god Lejlighed til Anbringelse af Bænke.

Springvandspartiet vil være synligt fra hele Parken, dels gennem de regelmæssige Blomsterpartier, dels over de store, ubrudte Plæner, og fra Gaden langs Aaens Sydside gennem Blomsterpartiet, der fra Louisegade fører til Springvandspladsen.

De med Parkens Anlæggelse forbundne Udgifter kan anslaaes til ialt Kr. 32500,00.«

Fra Udvalget forelaa følgende Indstilling:

»Idet man henviser til vedlagte Projekt vedrørende »Mølleparken«, skal man indstille, at denne vedtages, dog med de Ændringer som en eventuel Anbringelse af en Folkebiblioteks-Bygning paa Arealet maatte medføre, at den af Ny Carlsbergfondet skænkede Gruppe opstilles som foreslaaet, idet denne Placering ogsaa er tiltraadt af Hr. Billedhugger Bjerg.

Man foreslaar endvidere, at Overslaget reduceres med Kr. 4000,00 til Kr. 28500,00, idet Flisebelægningen af Pladsen omkring Springvandet indskrænkes til Partiet i umiddelbar Tilknytning til dette indenfor de projekterede Blomstergrupper.

Paa indeværende og forrige Aars Budget har man til Parkens Anlæg Kr. 7000,00 og Restbeløbet, Kr. 21500,00, foreslaas fordelt paa

de to kommende Aars Budgetter med henholdsvis Kr. 10000,00 og Kr. 11500,00.«

J o h a n n e B e r g forelagde Projektet og henviste til de ophængte Planer og Tegninger. Opførelsen af Biblioteksbygningen i Anlæget vilde medføre enkelte mindre Ændringer, men de vilde ikke forrykke Helhedsindtrykket. Udvalgets Hensigt havde været at faa en smuk Plet midt i Byen, hvor Folk kunde glæde sig ved at dvæle lidt, og efter de foreliggende Planer var Hensigten sikkert naaet. Den af Ny Carlsberg Fonden skænkede Springvandsgruppe blev Midtpunkt i Parken; den kom til at staa i et rundt Bassin af Sandsten omgivet af 3 store Rosenrabatter, og Pladsen udenom blev belagt med Fliser; Udvalget havde dog strøget en Del af disse, da det ellers blev betydeligt dyrere. Fra Kummens Bund gik 6 Vandstraaler til Vejrs, ikke for at overstraale Figuren, men saaledes at den vilde ses gennem Vandstraalerne. Udvalget havde spekuleret en hel Del paa, hvorledes det skulde laves, da det ikke vilde være saa kønt, hvis Vandet kom fra almindelige Vandrør. Man havde drøftet det med Billedhugger Bjerg, og han foreslog at lave 6 smaa Bronzefigurer, hvorfra Vandstraalerne skulde springe; det blev dog saa meget dyrere, at Udvalget ikke turde foreslaa det; men Kunstneren havde senere antydnet, at der maaske var Mulighed for at faa Ny Carlsberg Fonden til at skænke dem; det vilde i høj Grad forhøje Skønhedsindtrykket af hele Gruppen. Parken vilde hovedsagelig blive forsynet med lav Beplantning, dog at de gamle Træer dernede blev bevaret, og det var Meningen, at den altid skulde være aaben og tilgængelig, men det krævede saa en stærk Belysning om Aftenen. Angaaende Bekostningen

henviste Taleren til Stadsgartnerens Overslag, som Udvalget dog havde nedsat med 4000 Kr. ved at spare en Del af Fliserne. Taleren vilde anbefale Byraadet at godkende Planerne saa Udvalget faar Lov til at begynde Arbejdet, samt eventuelt forsøger en Forhandling med Ny Carlsberg Fonden om at faa skænket de 6 Figurer.

P. P e t e r s e n sluttede sig hertil. Men det var vel ikke helt fastslaaet, at Anlægget skal hedde »Mølleparken«, og muligvis vilde Navnet »Biblioteksparken« nu være mere træffende.

B o r g m e s t e r e n mente, at der i Overenskomsten med Weis stod, at den skal hedde »Mølleparken«. Taleren vilde varmt anbefale Planerne, som gav Byen et meget smukt Anlæg, og forhaabentlig vilde Efterkommere paaskønne det saaledes, at der aldrig rejses andre Bygninger i dette Anlæg.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 485—1929). **Forespørgsel for Nordisk Ulykkesforsikring, om Kommunen vil betale en til en Forsikringstager udbetalt Erstatning for Skade ved Paakørsel af en Afviserpæl.**

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Til Forsikringsselskabets Skrivelse af 21. Oktober vedrørende Mekaniker Chr. Venderbys Fald med sin Motorcykle X 8850 paa Niels Ebbesensvej meddeles, at man ikke finder, at man kan imødekomme Selskabets Andragende om Betaling af vedlagte Regningskrav paa Kr. 654,57, da der ikke er nogen som helst Grund, der taler for Ydelse af en saadan Erstatning.

Paa Niels Ebbesensvej findes kun en snorlige Række Træpæle, som danner Skel mellem den makadamiserede Kørebane og den over-

tjærede Cyklesti, og i Pælerækken eller indenfor denne har Motorcyklisten intet at gøre. Man gaar derfor ud fra, at Uheldet skyldes hans egen Uagtsomhed.

Hertil kommer endvidere, at Regningskravet først kommer 2 Maaneder efter, at Uheldet er sket, og uden Oplysninger om de nærmere Omstændigheder.«

A n d r. B i t s c h anbefalede at tiltræde Indstillingen.

Tiltraadtes.

5. (J. Nr. 81¹⁴—1929). Andragende fra Otto Bruno, Odder, om Tilladelse til Udvidelse af Køreplanen for Automobilruten Aarhus—Odder.

Anbefalet af Brolægningsudvalget paa de tidligere stillede Betingelser, samt at hvis han ønsker Stoppesteder til Optagning af Passagerer paa Byens Grund, maa han indhente Brolægningsudvalgets Tilladelse, og at han fra $\frac{1}{4}$ 1930 ikke maa køre i de af Aarhus Byraad for Rutebilkørsel lukkede Gader.

A n d r. B i t s c h anbefalede Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 492—1929). Andragende fra Grundejere i Ny Munkegade mellem Samsøgade og Fyensgade om Fjernelse af Forhaverne paa Gadens østre Side.

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Af Andragendet vil fremgaa, at Ejerne af Nr. 56, 60 og 68 ikke har underskrevet Andragendet. Udvalget kan ikke anbefale, at der gives Tilladelse til Fjernelse af Haverne, før alle Grundejerne er enige derom.«

Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 533—1929). Andragende fra det danske gule Spejderkorps om at faa overladt $\frac{1}{2}$ Barak, naar Barakkerne ved Langelandsgade skal nedbrydes.

Anbefalet af Udvalget for Bygninger og Inventar.

J. Perregaard mente ikke, man kunde faa ret meget for disse Træbarakker, hvis de skulde sælges, saa det var en god Anvendelse at overlade dem til en eller anden Forening.

Borgmesteren havde ikke noget mod Forslaget, men henstillede, at man først fjerner Barakkerne ved Marselisborg, da de generede Byggeriet.

Bevilgedes.

8. (J. Nr. 534—1929). Andragende fra Forældreforeningen for Marselisborg Skole om at faa overladt $\frac{1}{2}$ Barak fra Langelandsgade.

Anbefalet af Udvalget for Bygninger og Inventar.

Bevilgedes.

9. (J. Nr. 535—1929). Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar vedrørende Kommunens Brandforsikringer af Bygninger og Inventar.

Følgende Indstilling forelaa:

»Udvalget fremsender herved Skrivelse af 18. ds. fra Købstadkommunernes Forsikringsforening, hvori tilbydes at forsikre Kommunens Inventar og Løsøre for ... 3066000 Kr. 00 Øre mod en helaaarlig Præmie 1708 Kr. 11 Øre

Kommunen har hidtil haft forsikret i »Danmark« for samme Sum til en aarlig Præmie af 2009 Kr. 54 Øre

Udvalget indstiller, at Forsikringen af Inventar og Løsøre overflyttes til Købstadkommunernes Forsikringsforening.

Endvidere indstiller Udvalgets Flertal (Perregaard og Baden), at Forsikringen af Kommunens

faste Ejendomme overflyttes fra »Købstædernes alm. Brandforsikring« til »Købstadkommunernes Forsikringsforening«.

Forsikringen er 25536767 Kr. 00 Øre,
den aarlige Præmie er 17871 Kr. 16 Øre.

Dog har der i de sidste Aar været ydet en
Rabat af 25 %.

Udvalgets Mindretal (Siig) kunde ikke gaa med til at overflytte Forsikringen af Kommunens faste Ejendomme til »Købstadkommunernes Forsikringsforening«, da »Købstædernes alm. Brandforsikring« var et godt Selskab, som ejedes af de forsikrede selv.

Udvalgets Flertal ønskede Sagen forelagt Byraadet til Beslutning, da en saadan Forsikring ikke kan overflyttes uden Indenrigsministeriets Samtykke.

Da Flertallet ikke kunde gaa med til at beholde de faste Ejendomme i »Købstædernes alm. Brandforsikring«, forbeholdt Mindretallet (Siig) sig sin Stilling med Hensyn til Løsøret.

J. Perregaard oplyste, at Købstadforeningen havde oprettet en Brandforsikring, Kommunernes Forsikringsforening, og fra den var der sket Henvendelse om at lade Kommunens Forsikringer overgaa dertil. Overskudet gik til et fælles Reservefond, som ejedes af Kommunerne. Udvalget havde først forstaaet det saaledes, at der kun var Tale om Løsøret, som var forsikret for godt 3 Mill. Kr. til en Præmie af godt 2000 Kr., medens Kommunernes Forsikringsforening tilbød at overtage Forsikringen for ca. 1700 Kr. Den var for Tiden tegnet i Selskabet »Danmark«, og der var næppe Tvivl om, at man kunde tvinge baade dette Selskab og andre ned til den samme Præmie, men hvis der skulde være nogen Mening

i at være Medlem af en Købstadforening, burde man ogsaa være med i de fælles Foretagender mellem Kommunerne, som Foreningen opretter. Senere var det kommet frem, at Forsikringsforeningen ogsaa ønskede at overtage de faste Ejendomme; her drejede det sig om en Forsikring paa ca. 26 Mill. Kr., og saa var endda Belysningsvæsenets Ejendomme ikke medtaget. Men de faste Ejendomme kunde ikke flyttes fra en Brandkasse til en anden uden Indenrigsministeriets Samtykke. Udvalget var ikke her naaet til Enighed, idet Hr. Siig kun vilde gaa med til at flytte Løsøret, og hvis Flertallet ikke vilde nøjes med det, havde han ønsket at staa frit i begge Sager. Flertallet foreslog altsaa at flytte Løsøret over i Kommunernes Forsikring og at indhente Ministeriets Tilladelse til eventuelt ogsaa at flytte de faste Ejendomme.

J. P. N. Siig var ikke enig med Flertallet i denne Sag. For Tiden havde Kommuen sine Ejendomme forsikret i »Købstædernes alm. Brandforsikring«, et gensidigt Selskab, der staar under Tilsyn af Ministeret, og der var ingen Aktionærer, der skulde have Udbytte deraf; derfor var der ingen Grund til at forlade dette Selskab. Dertil kom, at Selskabet efterhaanden havde samlet en Formue paa ca. 10 Mill. Kr., hvorefter Kommunen var Medejjer, saa længe den stod i Selskabet, saa af den Grund vilde det ogsaa være uklogt at forlade det. Der kunde maaske siges, at Selskabet har Raad til at nedsætte Kontingentet; men det var allerede sket, og der vilde komme en ny Nedsættelse til April næste Aar. Man kunde ogsaa her nævne, at Brandforsikringen havde skænket et Beløb paa ialt 170000 Kr. til Aarhus Brandvæsen. Naar dette stod saa højt, som Tilfældet

er, skyldtes det altsaa tildels »Købstædernes alm. Brandforsikring«, og det vilde da være mindre korrekt at forlade dette Selskab og gaa over i et andet. Angaaende Løsøret havde det været rigtigst at tage Tilbud fra »Danmark« og flere Selskaber, før man vedtog at gaa over i et andet, og der forelaa desuden slet ikke noget Tilbud fra det nye Selskab.

P. P e t e r s e n syntes ikke, Perregaards Motivering var særlig god. Fordi man var Medlem af Købstadforeningen, behøvede man jo ikke at slutte sig til alt, hvad Foreningen kan finde paa. »Købstædernes alm. Brandforsikring« var et særdeles kulant Selskab, der altid havde behandlet Kommunen godt. Den anførte Præmiesum maatte halveres; idet Kommunen forlods fik 25 % Rabat og i de senere Aar ogsaa havde faaet 25 % i Bonus, og fra 1. April vilde der komme en Nedsættelse, særlig for Klasse 2, der omhandlede forskellige offentlige Bygninger, og hvor Præmien kun blev 4 Øre pr. 1000 Kr. Forsikringssum. Det kunde næppe gøres billigere noget andet Sted; her var ingen forhadte Aktionærer, der skulde fedes, her var en meget billig Administration, og Forsikringstagerne var selv Ejere af det Reservefond, som Selskabet havde opsparet. Det var ikke helt uden Risiko at gaa over i et nyt Selskab; det havde endnu ikke noget Reservefond, og en større Brandskade vilde have Indflydelse paa Præmierne. Taleren kunde ikke anbefale at forsøge dette Eksperiment, for Kommunen havde for Tiden forsikret saa billigt, som det kunde ske paa reel Maade.

J. P e r r e g a a r d hævdede, at de 17000 Kr. var den Sum, som Kommunen skulde betale i Præmie. Naar Selskabet betalte 25 % Rabat, var

det beklageligt, at det ikke skete, mens Konsul Petersen var Formand i Udvalget, for saa var Kommunen jo bleven snydt for mange Penge. Det var ikke let at forstaa Selskabets Takster, idet Kommunens Ejendomme stod til 0,3 ‰, medens f. Eks. De gamles Hjem stod til 0,7 ‰, hvilket var altfor dyrt, og det samme var Tilfældet med f. Eks. Vennelystpavillonen. De 10 Mill. Kr. Reservefond var samlet ved Hjælp af et Monopol, saa Selskabet havde kunnet forhøje sine Præmier efter eget Ønske. Det var en kendt Sag, at der gennemsnitlig kun udbetaltes 15 ‰ af Præmien i Erstatning til private Beboelseshuse, Resten gik til Fabriksbrande o. l. samt til Aktionærer og Reservefond. I Randers indhentede Kommunen Tilbud, og et Selskab i London tilbød at overtage Forsikringen for en Præmie af 0,3 ‰, men Ministeriet nægtede det for de faste Ejendommers Vedkommende, fordi det var et udenlandsk Selskab, saa det fik kun Løsøret, medens Kommunernes Forsikringsforening skal have de faste Ejendomme. Hidtil havde Forsikringen været monopoliseret; nu begyndte der at blive Konkurrence, og saa kom der straks Tilbud om Rabat o. s. v. Kommunernes Forsikring havde i kort Tid samlet en Reservefond paa 375000 Kr., og de havde reassureret i forskellige Selskaber, saa der var absolut ingen Risiko derved.

P. P e t e r s e n indrømmede, at tidligere fik Kommunen ingen Rabat eller Bonus; men det var næppe Perregaards Skyld, at man fik det nu. Det var vel ogsaa givet, at Risikoen i Aarhus ikke var saa stor nu som tidligere efter den Udvikling, Brandvæsenet havde haft, og de ny og moderne Bygninger var heller ikke nær saa brandfarlige som de gamle. Hidtil havde Sel-

skabet haft større Præmier for Ejendomme paa over 200000 Kr. og 300000 Kr., men disse forskellige Klasser vilde nu falde bort, saa Præmien blev forholdsvis den samme for alle Ejendomme.

H. P. Christensen bemærkede, at saa snart man begyndte at røre ved det Spørgsmaal, blev der Uro blandt Forsikringsselskaberne, og de vidste selvfølgelig godt, at Købstadforeningen havde arbejdet paa at danne en egen Forsikring. Naar de nu begyndte at nedsætte Præmien, havde den ny Forsikring sikkert bidraget væsentlig dertil. Med de Erstatninger, som det gamle Selskab havde udbetalt gennem Aarene, var der ingen Tvivl om, at det havde været en meget lukrativ Forretning, Aarhus Kommune havde f. Eks. i de sidste 10 Aar betalt 140000 Kr. og faaet udbetalt 36000 Kr., deraf til Kasernen i Frederiksallé alene 10000 Kr. Naar Købstadforeningen havde taget denne Opgave op, og naar Aarhus var Medlem af Foreningen, syntes det ogsaa naturligt at bruge dens Forsikring, og selvfølgelig var der ingen som helst Risiko derved for Kommunen, da Selskabet havde reassureret andetsteds. Der var anført, at Brandforsikringen havde skænket Kommunen en stor Sum til Brandvæsenet, og det var jo rigtigt; men det var næppe sket for Kommunens Skyld, da det jo lige saa godt kom private tilgode; men et godt Brandvæsen var ikke mindst et Gode for Selskabet selv. Taleren foreslog, at man i Dag vedtager Udvalgets Indstilling m. H. t. Løsøret, og at man tillige indhenter Ministeriets Tilladelse til eventuelt at overføre Forsikringerne for de faste Ejendomme. Dermed var jo ikke vedtaget, at det vilde ske, men der vilde da blive forhandlet om Spørgsmaalet, og saa var det bedst for Kommunen at staa frit.

J. Perregaard var glad over, at Brandforsikringen nu vilde lade det sidste Skel falde, nemlig den gamle Bestemmelse, at de høje Huse er dyrere end de lave, hvilken Bestemmelse stammede fra Haandsprøjternes Tid. Taleren kunde slutte sig til H. P. Christensens Forslag.

J. Chr. Møller konstaterede, at naar Perregaard udtalte, at Overskudet gaar til fælles Fordeling mellem Kommunerne, saa glemte han, at et eventuelt Tab ogsaa skal fordeles. Endnu havde Kommunernes Forsikring ikke noget Reservefond, og skulde der komme nogle store Brande, vilde Kontingentet ikke slaa til. Købstadforeningen arbejdede i sin Tid stærkt paa at faa Aarhus med i et solidarisk Laan; Aarhus betænkte sig og sagde nej, og det samme burde Kommunen ogsaa gøre her, for man opnaaede ikke nogen Fordel ved at stille sig solidarisk med alle de smaa Kommuner rundt om i Landet. Det var ogsaa givet, at f. Eks. København-Fredriksberg ikke vilde være med i en saadan gensidig Forsikring. »Købstædernes alm. Brandforsikring« havde et Reservefond paa 10 Mill. Kr., som Kommunen i Virkeligheden havde Part i, men det saa man fuldstændig bort fra. Ministeriets Sanktion var kun en Formsag, for der blev selvfølgelig ikke sagt nej dertil, men Taleren vilde alligevel henstille, at man først indhenter Tilbud, for et saadant forelaa i Virkeligheden slet ikke. Hvis Købstadkommunernes Forsikring var billigere end de andre, var der maaske nogen Mening i at skifte, men der maatte i hvert Fald først Tilbud frem fra forskellige Selskaber, før man kunde dømme derom. Taleren vilde henstille til Udvalget at tage Sagen tilbage og indhente Tilbud i hvert Fald fra de omtalte 3 Selskaber.

Borgmesteren spurgte, hvor mange Købstæder der var Medlem af Kommunernes Forsikring.

H. P. Christensen kunde ikke i Øjeblikket svare derpaa, men en Del var gaaet ind deri, f. Eks. Aalborg. Naar Foreningen havde reassureret i andre Selskaber, betød det solidariske ikke noget særligt, og der vilde aldrig blive Tale om nogen Forhøjelse af Præmierne. Man kunde maaske spørge, om Aarhus Kommune er stor nok til at overtage sin egen Forsikring, og det vilde maaske være en Fordel at gøre dette, naar man undtog Gasværket o. lign.; men det Spørgsmaal kunde man senere komme ind paa. Hvis man vilde skifte, skulde der en Opsigelse til inden 1. December, og hvis man ikke havde Ministeriets Sanktion, inden der skulde forhandles, betød den intet.

J. Perregaard var Tilhænger af, at Kommunen selv overtog sin Risiko, saaledes var Forholdet i København, bortset fra ganske enkelte Bygninger.

J. Chr. Møller fandt denne Tanke meget sund, at Kommunen skulde være sin egen Assurandør, for Byen var sikkert stor nok dertil; men man maatte vel undtage Belysningsvæsenets Bygninger og enkelte andre. Taleren forstod ikke, hvorfor man pludselig var blevet saa begejstret for Købstadforeningen og dens Institutioner, for tidligere havde det ikke været saaledes; der havde vist altid i Aarhus Byraad været Enighed om, at det ikke var nogen Fordel for Byen at staa i denne Forening. Man maatte vel gaa ud fra, at Hovedsagen var at faa det saa billigt som muligt, derfor burde man forhandle med forskellige Selskaber, før man binder sig til nogen. Det var

beklageligt, hvis Udvalget ikke kunde tiltræde dette Synspunkt, og vilde man ikke det, maatte Taleren kræve den udsat i Henhold til Forretningsordenen.

H. P. C h r i s t e n s e n kunde ikke indse, der var noget at vinde ved en Udsættelse. Flertallet fastholdt, at man maatte staa frit og have Ministeriets Sanktion, før der skete nogen Forhandling.

B o r g m e s t e r e n spurgte, om det var begge Forslag, der skulde udsættes.

J. C h r. M ø l l e r svarede, at det gjaldt begge Sager.

Udsattes i Henhold til Forretningsordenen.

10. (J. Nr. 25⁸—1929). Ansøgning fra Hotel »Phønix« om Fornyelse af Beværterbevilling.

Anbefalet af Bevillingsnævnet.

Anbefaledes.
